

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Hart van Maria Berlaar 3 te BERLAAR

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 118356-118364-126102

Instellingsnummer 118356

Instelling Hart van Maria Berlaar 3

Directeur Jan VAN CRAEN

Adres Markt 24 - 2590 BERLAAR

Telefoon 03-482.41.94

Fax 03-482.01.06

E-mail bovenbouw@ihhvm.be

Website <http://www.ihhvm.be>

Bestuur van de instelling Onderwijsinrichtingen Zusters v. Berlaar

Adres Markt 13 - 2590 BERLAAR

Scholengemeenschap SGKSO Ter Nethe

Adres Kloosterstraat 7 - 2220 HEIST-OP-DEN-BERG

CLB Vrij CLB Het Kompas

Adres Vijfhoek 1 A - 2800 MECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 03-10-2016, 04-10-2016, 05-10-2016, 06-10-2016, 07-10-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 07-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 10-11-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Walter VAN DEN BRANDT

Teamleden Lieve CLAES, Rika DE ROOVER, Christian LAES, Gino MALFAIT,
William VROONEN, Liesbet WAUMANS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Muzikale opvoeding in de eerste graad A-stroom en bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplannen D/2009/7841/029 en D/2012/7841/012)	8
4.1.1.2 Biologie, chemie en fysica in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen en in aso derde graad in de studierichting Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2012/7841/004, D/2012/7841/063, D/2012/7841/009, D/2014/7841/011, D/2014/7841/013 en D/2014/7841/015)	10
4.1.1.3 Engels in tso tweede graad en derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2012/7841/056, D/2014/7841/019 en D/2016/13.758/015)	12
4.1.1.4 Latijn in aso tweede graad in de studierichting Latijn en in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-moderne talen en Latijn-wetenschappen (leerplannen D/2013/7841/002 en D/2015/7841/002)	15
4.1.1.5 Engels en Frans in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplannen D/2014/7841/003 en D/2014/8741/005)	18
4.1.1.6 Specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichting Verzorging (leerplan D/2014/7841/033).	22
4.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	25
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	26
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	27
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	27
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	28
5.1 Leerbegeleiding	28
5.2 Evaluatiepraktijk	30
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	34
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	36
7.1 Wat doet de school goed?	36
7.2 Wat kan de school verbeteren?	36
7.3 Wat moet de school verbeteren?	36
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	37
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	37

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

De scholengroep van het Heilig Hart van Maria te Berlaar, hierna 'de school' genoemd, is een pedagogische eenheid die uit twee middenschoolen (het Heilig Hart van Mariainstituut en het Instituut Heilig Hart van Maria Middenschool 2) en een zesjarige school (het Instituut Heilig Hart van Maria) bestaat. De gemeenschappelijke campus ligt in het centrum van Berlaar en is goed bereikbaar. Samen met het Sint-Lambertusinstituut en de Heilig Hart-scholen van Heist-op-den-Berg vormen ze de scholengemeenschap 'KSO Ter Nethe' die ongeveer 2500 leerlingen telt.

De verslaglegging gebeurt per schoolnummer. Om een volledig beeld te krijgen van de school dient de lezer de drie verslagen samen te lezen. De onderdelen met als titel 'Samenvatting', 'Vakoverschrijdende eindtermen', 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', 'Overige erkenningsvoorwaarden', 'Reglementering', 'Kwaliteitsbewaking van de processen' en 'Algemeen beleid' zijn identiek in de drie verslagen.

2 SAMENVATTING

In de eerste graad biedt de school een A-stroom aan met een eerste leerjaar en drie basisopties en een B-stroom met een eerste leerjaar B en een beroepsvoorbereidende leerjaar.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering correct naleeft en dat ze veel zorg besteedt aan de organisatie van het beleid voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving. Er zijn wel nog een aantal gebreken die de school moet wegwerken.

Het erkenningsonderzoek toont ook aan dat de school de leerplandoelstellingen van de meeste onderzochte vakken goed realiseert bij haar leerlingen. Dat is meer bepaald het geval voor klassieke studiën en het beroepenveld Verzorging-voeding in respectievelijk de A- en B-stroom van de eerste graad, voor biologie, chemie en fysica in de tweede en derde graad van de pool Wetenschappen, voor Engels in de tweede en derde graad van de studierichting Sociale en technische wetenschappen, voor Latijn in de tweede en derde graad van de pool Latijn en voor Frans en Engels in de derde graad in de pool Moderne talen. Alleen de realisatie van de onderzoekscompetentie is in enkele vakken nog veeleer zwak.

Uit de doorlichting van de studierichting Verzorging in de derde graad bso blijkt dat de leerplandoelstellingen voor het specifiek gedeelte van de opleiding nog onvoldoende aangepakt en daardoor ook onvoldoende bereikt worden zoals het leerplan het vraagt. De onderwijsinspectie zal daarom de realisatie van dat leerplan opnieuw beoordelen tijdens het schooljaar 2019-2020. Dat geldt ook voor de eerste graad en de studierichting Verzorging-voeding in de tweede graad bso, waar de realisatie van het leerplan voor muzikale opvoeding ontoereikend is.

Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen is een sterk punt van de school. Dat blijkt uit de visie en de planning voor het nastreven van deze eindtermen, alsook uit de inspanningen die de school geleverd heeft voor de contexten Lichamelijke gezondheid en veiligheid en Socioculturele samenleving.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat de leerbegeleiding van de school globaal van een degelijke kwaliteit en doeltreffend is. De school komt daarmee al gedeeltelijk tegemoet aan de eerste strategische doelstelling van haar 'Toekomstplan 2015-2018'. De goede werking van de vakgroepen ligt daar mee aan de basis van.

De evaluatiepraktijk daarentegen verdient nog bijsturing. Uit het erkenningsonderzoek van de vakken blijkt immers dat de kwaliteit daarvan sterk verschilt naargelang de vakgroep.

Het algemeen beleid is participatief, democratisch en transparant en versterkt daardoor het beleidsvoerend vermogen van de school. De focus van het beleid is gericht op het verwezenlijken van het opvoedingsproject, dat onder andere aan alle leerlingen maximale leer- en groeikansen wil bieden om een eigen identiteit te ontwikkelen. De kwaliteitszorg beantwoordt aan de vereisten van het Kwaliteitsdecreet, wat betekent dat de school op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt. Ze doet dat aan de hand van het Toekomstplan 2015-2018, dat de beleidskeuzes voor vier schooljaren vastlegt. Voor de realisatie ervan heeft de school haar zes strategische doelen in verschillende operationele jaardoelen vertaald en in concrete acties omgezet, die ze tweemaal per schooljaar evalueert.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	x
Graad 1 A	muzikale opvoeding	
Graad 1 Moderne wetenschappen	muzikale opvoeding	
Graad 2 ASO Latijn		Latijn
Graad 2 ASO Wetenschappen	biologie, chemie, fysica	biologie, chemie, fysica
Graad 2 BSO Verzorging-voeding		muzikale opvoeding
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	Engels	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Engels, Frans	Engels, Frans, Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	biologie, chemie, fysica	biologie, chemie, fysica, Latijn
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	biologie, chemie, Engels, Frans, fysica	biologie, chemie, Engels, Frans, fysica
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	biologie, chemie, fysica	biologie, chemie, fysica
Graad 3 BSO Verzorging		huishoudkunde, opvoedkunde, stage, verzorging
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	Engels	

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Muzikale opvoeding in de eerste graad A-stroom en bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplannen D/2009/7841/029 en D/2012/7841/012)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen zijn niet uitgewerkt in kwaliteitsvolle leerlijnen voor de verschillende muzikale omgangsvormen. Dit resulteert onder meer in een zwakke leerbegeleiding. De evaluatiepraktijk is ondermaats. De vakgroep functioneert niet en slaagt er bijgevolg niet in leerlijnen en een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk te realiseren.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Voor zowel de A-als de B-stroom en de studierichting Verzorging-voeding in bso tweede graad bereiken de leerlingen de leerplandoelstellingen onvoldoende. Dit komt doordat de leerplandoelstellingen nog niet zijn uitgewerkt in kwaliteitsvolle leerlijnen over de twee leerjaren van de eerste en de tweede graad. Het niet bepalen en afbakenen per leerjaar zorgt ervoor dat de leraren bepaalde leerinhouden ofwel niet ofwel dubbel aanbieden. Deze situatie is vooral nefast voor het realiseren van de leerplandoelstellingen inzake muziekpraxis. Deze toestand is het gevolg van het gebrek aan leerplanstudie en kwaliteitsvol overleg binnen de vakgroep. Het voorzingen laat leraargebonden verschillen horen. Deze variëren van juist zingen tot zwak intoneren. De pianobegeleiding is voortreffelijk.
---	--

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen met focus op het muziekbeluisteren. De luisterfragmenten zijn representatief en gedoseerd. Er is voldoende afwisseling en via het muziekbeluisteren werkt men aan een genrevrije muzikeducatie. Leraarafhankelijk gaat er te veel aandacht naar notenleermatige aspecten. Dit staat haaks op de visie van de vigerende leerplannen. Deze stipuleren immers duidelijk dat de muzikale grammatica enkel en alleen ten dienste staat van het vocaal en instrumentaal musiceren en de muzikale creativiteit.

De leerplanrealisatie binnen de studierichting Verzorging-voeding in bso tweede graad vertrekt onvoldoende vanuit de leerplanvisie. Het leerplan roept op tot het uitzetten van een dubbele leerweg. Enerzijds bestaat deze uit het 'muziek doen' vanuit de verschillende muzikale omgangsvormen en gekoppeld aan de leefwereld van de leerlingen en anderzijds is er de initiatie rond zinvol werken met muziek binnen de zorgsector. De studie, voorbereiding en planning om deze dubbele leerweg te kunnen realiseren, zijn nog niet gebeurd. Daardoor maken de leraren onvoldoende gebruik van de kansen om vanuit het muziekonderwijs mee te bouwen aan de inhoudelijke versterking van het specifiek gedeelte van deze studierichting.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De school levert inspanningen om de grootte van de lesgroepen beheersbaar te houden. Hoewel er leraarafhankelijk verschillen zijn, is de interactie binnen de muziekles over het algemeen goed. Het afwisselen van muzikale omgangsvormen binnen eenzelfde les is soms te beperkt. Dit ondermijnt de muziekbeleving en het plezier binnen de muziekeducatie.

Het gemis aan doordachte leerlijnen bemoeilijkt evenwel de leerbegeleiding aanzienlijk. Dit betekent niet dat er helemaal niet wordt gewerkt vanuit stappenplannen of degelijke instructie, maar wel dat de aangeboden leerinhouden onvoldoende in een leerlijn zijn ingebed. De leerlingen krijgen te weinig informatie over de verwachtingen inzake het verwerven van vakattitudes, muzikale vaardigheden en algemene kennis over muziek. De leerlingen krijgen blijkbaar de informatie mondeling meegedeeld. Men beschikt echter niet over een degelijke schriftelijke vastlegging van deze informatie. Dit gebrekkig informeren van de leerlingen heeft gevolgen voor de evaluatiepraktijk.

Het lesmateriaal voor de studierichting Verzorging-voeding is onvoldoende uitgewerkt, zowel voor wat de inhoud, structuur als opmaak betreft. De voorgelegde cursussen zijn slordige verzamelingen van liedteksten. Dit staat haaks op een stevig uitgewerkte leerbegeleiding ten behoeve van de leerlingen van bso tweede graad.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De school kiest voor permanente evaluatie. Op zichzelf is dit voor muzikale opvoeding een interessante keuze. De evaluatiepraktijk is echter onvoldoende uitgewerkt. In de leerlingenrapporten is er de opsplitsing tussen prestaties en attitude. Nazicht van de leerlingenrapporten leert dat het aantal evaluatiegegevens voor muzikale opvoeding te beperkt is. Het evalueren van de attitudes is diffuus. Dit komt omdat de leraren zowel de algemene attitudes als de vakattitudes nog niet hebben vastgelegd. Hetzelfde geldt voor het toekennen van gewichten dat inherent is aan het evalueren van attitudes. De kwaliteit van het gering aantal voorgelegde schriftelijke evaluatiebeurten is ondermaats. Zowel naar inhoud als opmaak zijn deze documenten bedenkelijk. Ze tonen aan dat de evaluatiepraktijk voor muzikale opvoeding niet is bestudeerd. Dit alles heeft tot gevolg dat de evaluatiegegevens niet valide zijn. Ze brengen voor alle betrokkenen geen correcte info over de leervorderingen binnen het muziekonderwijs. De rubriek vakcommentaar die bij de rapporten voorzien is, gebruiken de muziekleraren niet.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Het muzieklokaal maakt deel uit van de nieuwbouw voor de eerstegraadsschool. De school vervult de vereisten inzake de minimale leerplanvereisten. Alle noodzakelijke apparatuur is voorradig en heel degelijk. Een groot minpunt is evenwel dat het muzieklokaal veel te klein is. Dit werkt heel belemmerend voor het geheel van de muziekpraxis. Tijdens de ontwerpfase van het gebouw heeft de schoolleiding het initiatief genomen om in dialoog te gaan met de vakgroep om de specificiteit van het lokaal te bespreken.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering

De vakgroep functioneert niet. Dit is onder meer het gevolg van een te beperkte algemene betrokkenheid van de muzikleraren bij de school. De vakgroep staat veraf van een collegiaal forum voor leerplanstudie, het vastleggen van leerlijnen en het uitwerken van een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk. Een aantal leraren is ook werkzaam in het deeltijds kunstonderwijs. Deze leraren gebruiken deze expertise onvoldoende om een kwaliteitsvolle en collegiale vakgroep uit te bouwen.

4.1.1.2 Biologie, chemie en fysica in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen en in aso derde graad in de studierichting Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2012/7841/004, D/2012/7841/063, D/2012/7841/009, D/2014/7841/011, D/2014/7841/013 en D/2014/7841/015)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen en de vaardigheden voor onderzoekend leren en leren onderzoeken op een degelijk niveau. De evaluatie peilt op een gepaste moeilijkheidsgraad, is transparant, voldoende valide en representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplandoelstellingen voor de vakinhoudelijke eindtermen (ET) van de basisvorming en voor de cesuurdoelen (CD) en specifieke eindtermen (SET) voor de onderdelen 'Structuren', 'Interacties', 'Systemen', 'Tijd' en 'Genese en ontwikkeling', komen in de drie vakken en in beide graden nagenoeg volledig, voldoende evenwichtig en op een gepast beheersingsniveau aan bod.

De leerplandoelstellingen voor de gemeenschappelijke ET 'Wetenschap en samenleving' en de CD en SET 'Natuurwetenschap en maatschappij' krijgen de vereiste aandacht. Dat gebeurt onder andere vakgebonden aan de hand van artikels die de leerlingen moeten bespreken, met leeruitstappen en zijdelings bij de leerinhouden waarmee ze verband houden.

De leerplandoelstellingen voor de gemeenschappelijke ET 'Wetenschappelijke vaardigheden' van de basisvorming en voor de CD en SET 'Onderzoekscompetentie' worden in beide graden zeer goed gerealiseerd op het niveau van onderzoekend leren en in de derde graad ook heel degelijk op het niveau van leren onderzoeken. Dat blijkt uit de onderzoeksverslagen van het laatste leerjaar. Op competentieniveau is dat nog niet geheel het geval. De oorzaak hiervan zijn de leerlijnen voor deze competentie, die in beide graden voor de drie vakken nog niet helemaal op punt staan. Dat is vooral het geval voor de verticale leerlijn van onderzoekend leren (met gesloten opdrachten) over leren onderzoeken (met halfopen of open opdrachten) naar de onderzoekscompetentie (met open opdrachten). Omdat men in de tweede graad te lang blijft steken bij onderzoekend leren komen de algemene leerplandoelstellingen die op cesuurdoelen gericht zijn, nauwelijks of niet aan bod. Hierdoor starten de leerlingen pas in de derde graad met leren onderzoeken, wat te laat is om onderzoeken als competentie te verwerven. Daarnaast oefenen de leerlingen de verschillende deelvaardigheden onvoldoende individueel in. Dat komt omdat ze hun practica (nagenoeg) altijd in groepsverband uitvoeren. Dat het praktijkgedeelte in groepsverband gebeurt, is omwille van materiële omstandigheden begrijpelijk. Dat geldt eveneens voor het interpreteren van de onderzoeksresultaten, omdat ze die samen in hun groepje verwerven en vaststellen. Er is echter geen reden om dat ook te doen voor het stellen van onderzoekbare onderzoeksvragen, het verzamelen en ordenen van informatie, het verwerken van de onderzoeksresultaten om tot een antwoord op de onderzoeksvraag te komen en het opstellen van een wetenschappelijk verslag daartoe.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Alle lessen vinden plaats in degelijke vaklokalen, die aan de vereiste veiligheidsvoorschriften voldoen. Elk lokaal is uitgerust met een beamer en een computer met internetaansluiting, die de leraren op gepaste wijze in de lessen gebruiken. Sommige van deze vaklokalen bevatten ook computers waarop de leerlingen informatie kunnen opzoeken en verwerken. De minimaal vereiste leermiddelen zijn in voldoende hoeveelheden aanwezig om de leerlingenpractica in kleine groepjes uit te voeren.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

In de lessen heerst een aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. Om het probleemoplossend denken te stimuleren, hanteren de leraren overwegend vraaggestuurde leergesprekken en lossen de leerlingen regelmatig oefeningen en vraagstukken op. De leraren moedigen de leerlingen aan om aan de wetenschapsolympiades deel te nemen en heel wat leerlingen gaan daar gretig op in. Een aantal leerlingen doet dat bovendien met succes. De leerlingen maken ook enkele boeiende leeruitstappen.

De leraren volgen hun leerlingen goed op. Ze worden nauw bij de lesopbouw betrokken en kunnen met hun vragen steeds bij hun leraren terecht, ook buiten de lessen en via het elektronische platform of e-mail. De leraren gebruiken dat medium eveneens om er leerinhouden en oefeningen mee aan te reiken. Voor leerlingen met leer- of ontwikkelingsstoornissen gelden aangepaste maatregelen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie peilt op een degelijk beheersingsniveau. De opgaven zijn transparant, overwegend valide en representatief voor de leerplandoelstellingen. De meeste examenopgaven bevatten een of enkele meerkeuzevragen, maar omdat de leerlingen hun antwoord moeten motiveren, is gokken uitgesloten.

De leerlingresultaten zijn overwegend goed tot zeer goed. Op jaarbasis komen er nauwelijks tekorten voor. Gelet op het beheersingsniveau waarop de evaluatie peilt, getuigen deze resultaten van een degelijk studiepeil in de pool Wetenschappen.

4.1.1.3 Engels in tso tweede graad en derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2012/7841/056, D/2014/7841/019 en D/2016/13.758/015)

Voldoet

De leraren bieden de leerplandoelstellingen in voldoende mate en op het correcte beheersingsniveau aan. Ze toetsen de eindtermen op een evenwichtige manier. De meerderheid van de leerlingen behaalt voldoende resultaten. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerlingen leren mondeling en schriftelijk communiceren in zinvolle contexten. Ze verwerven en oefenen de woordenschat en de grammatica geïntegreerd en in samenhang met de vaardigheden. De leerlingen krijgen hiervoor functionele taaltaken die aansluiten bij hun interesses.

De leerplandoelstellingen voor luisteren en lezen komen voldoende aan bod. De moeilijkheidsgraad van de teksten en het verwerkingsniveau stemt overeen met het vereiste niveau. De gevraagde tekstsoorten komen aan bod.

Ook de productieve vaardigheden komen voldoende en op het correcte niveau aan bod. De leerlingen krijgen voldoende kansen om de mondelinge interactie, de spreek- en de schrijfvaardigheid te oefenen tijdens de lessen. Algemeen gebruiken de leraren en de leerlingen het Engels als communicatietaal. Dit draagt bij tot de taalvaardigheidsverwerving.

De training van schrijfvaardigheid is structureel ingebed in het onderwijs- en leerproces. Schrijfvaardigheid komt vooral via de evaluatie aan bod, maar de leerlingen krijgen weinig kansen om dit systematisch in klasgroep in te oefenen. De criteria zijn te algemeen geformuleerd en niet gericht op het schrijfproces. Leerlingen moeten hun teksten na correctie door de leraar wel herschrijven, maar de nadruk ligt hier eenzijdig op lexicale en grammaticale correctheid.

Door middel van authentiek tekstmateriaal maken de leerlingen voldoende kennis met cultuuruitingen en socio-culturele aspecten van de Engelstalige wereld. Ook de extramurale activiteiten dragen bij tot het verwerven van de interculturele competentie en van taalvaardigheid.

De leerlingen reflecteren over de taal. Zowel voor de receptieve als voor de productieve vaardigheden doen ze dit voor de kenmerken van tekstsoorten, tekstopbouw en alle vaardigheden krijgen expliciete aandacht.

De leerlingen krijgen voldoende de kans om de vakattitudes te ontwikkelen tijdens de lessen en bij het maken van verwerkingsopdrachten. Ze reflecteren er regelmatig gericht en expliciet over. De vakgroep is bezig met het vastleggen van criteria voor deze vakattitudes.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een combinatie van opdrachten en toetsen voor het dagelijks werk en examens per schooljaar. De vakgroep wijkt terecht af van de verdeling 30 / 70 in de tweede graad of 20 / 80 in de derde graad, omdat die verhouding de procesevaluatie van de vaardigheden in de praktijk onmogelijk maakt. In de plaats daarvan laat de vakgroep de leerlingen punten behalen doorheen het volledige schooljaar. Hierbij krijgt elke toets, taak of examen een gewicht afhankelijk van de opdracht. De examens wegen hierbij zeker niet door. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van het belang (en gewicht) van een toets of proef.

De leerlingen krijgen hierdoor steeds een groeicijfer voor het vak. De leraren beschikken over een gedetailleerd overzicht van de resultaten. Hieruit blijkt dat de verschillende leerplancomponenten evenwichtig aan bod komen. Het aantal evaluatiebeurten voldoet voor alle vaardigheden. De toetsing gebeurt functioneel in beperkte of ruime communicatieve contexten. Enkel de evaluatie van de woordenschat gebeurt nog af en toe onvoldoende functioneel (leg uit... , gebruik in een zin zodat de betekenis duidelijk is ...) of via vertalingen.

De evaluatie is over het algemeen transparant. De leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. Meestal krijgen ze leerstofoverzichten en duidelijke uitleg over de wijze waarop de toetsing verloopt. Op examens en toetsen staat de puntenverdeling bij de vragen. Voor de beoordeling van productieve vragen gebruikt de vakgroep scorewijzers met criteria. Er zijn nog geen sluitende afspraken over de leerjaren, graden, onderwijsvormen of talen heen. Dat geldt ook voor de vakgebonden attitudes.

Zelf- en peerevaluaties komen zeer frequent voor. Leraren maken hier gestructureerd gebruik van bij de bespreking van de semestriële of trimestriële stand van zaken.

De meerderheid van de leerlingen slaagt op jaarbasis. Uit de leerlingennotities en de lesobservaties blijkt een voldoende beheersingsniveau.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Een aantal preventieve maatregelen ondersteunt het leerproces. De werksfeer tijdens de lessen is stimulerend voor de leerlingen. De leraren moedigen hen aan tot participatie. De lessen krijgen visuele en auditieve ondersteuning. Gevarieerde didactische werkvormen zoals het onderwijsleergesprek, duo- en groepswork bevorderen de interactie, zeker wanneer een communicatieve klasopstelling de klassieke indeling doorbreekt. Leraren en leerlingen maken duidelijke afspraken en er is aandacht voor het plannen via de leerstofoverzichten en de agenda. De leerlingen leren inzichtelijk leren. Ze krijgen ook mondeling studietips. Toetsen en taken geven aanleiding tot gerichte feedback door middel van klassikale of individuele bespreking. De leerlingen verbeteren meestal de fouten, wat leerkanalen oplevert. Een tweede, door de leerling herwerkte versie van een taak of toets komt geregeld voor. Soms bieden de leraren extra oefeningen aan voor wie achterop of vooruitloopt. De vakgroep heeft weinig afspraken gemaakt over het (begeleid) zelfstandig leren. Hiervoor bestaat ook geen verticale leerlijn.

De leraren nemen in het algemeen de verantwoordelijkheid op voor het bijwerken van leerlingen, wanneer hun resultaten zwak zijn. De vorderingen van de leerlingen naar aanleiding van remediëringsinitiatieven komen meestal in het leerlingvolgsysteem terecht via de leraren of via de klassenraden.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De leraren beschikken over enkele vaklokalen met voldoende didactische middelen. Een communicatieve opstelling is niet in alle vaklokalen mogelijk. De uitrusting van deze en van de gewone leslokalen ondersteunt de realisatie van de eindtermen. Elk leslokaal is uitgerust met een beamer, een geluidsinstallatie en een computer met internetaansluiting. De leraren gebruiken deze middelen voldoende tijdens de lessen.

Woordenboeken en naslagwerken zijn ter beschikking als de leraar ze meebrengt. Dat is niet altijd het geval, waardoor leerlingen meestal de leraar raadplegen en niet de attitude ontwikkelen om spontaan zelfstandig onderzoekwerk te doen. De computerlokalen zijn na reservatie ook beschikbaar voor de taallessen. De beschikbaarheid remt de mogelijkheden om optimaal te differentiëren en te remediëren soms af.

Deskundigheidsbevordering

Het overleg in de vakgroep draagt sterk bij tot het optimaliseren van de onderwijskwaliteit. De vakgroep is reflectief ingesteld en werkt systematisch en solidair aan kwaliteitsverbetering. Ze doet dit in overleg met de andere vakgroepen moderne talen op school. De recente bijstellingen betreffen vooral het aanbod en de evaluatiepraktijk. De leraren stellen hun toets- en lesmateriaal online ter beschikking en wisselen ideeën uit. Er is aandacht voor professionalisering. De vakgroep neemt regelmatig het initiatief om de pedagogische begeleiders uit te nodigen. De leraren multipliceren gevolgde nascholingen. De nieuwe leraren krijgen voldoende vakinhoudelijke ondersteuning van de vakgroep.

4.1.1.4 Latijn in aso tweede graad in de studierichting Latijn en in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-moderne talen en Latijn-wetenschappen (leerplannen D/2013/7841/002 en D/2015/7841/002)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen. De evaluatie is valide. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	In de tweede graad bieden de leraren een systematische repetitie en aanvulling van de leerinhouden grammatica uit de eerste graad aan. Het aanbrengen van nieuwe leerinhouden verloopt tekstgebonden en inductief. De inoefening en verwerking gebeuren in beperkte mate nog buiten tekstcontext, maar ze zijn in een tweede fase volledig geïntegreerd in lectuur. Er is een verdere uitdieping van het perspectief van valentiegrammatica uit het leerplan. In de derde graad repeteren de leerlingen, naargelang hun noden en in functie van lectuur, een aantal grammaticale items.
---	---

Voor vocabularium is er in de tweede graad aandacht voor het ordenen van de woorden in het grammaticale systeem, woordverwantschap en het voortleven in moderne talen. De verwerking en toetsing verlopen, net zoals het grammaticaluik, deels geïsoleerd en deels geïntegreerd in zins- en tekstverband.

Het lezen staat in beide graden centraal in de lessen. De hoeveelheid lectuur voldoet globaal. Het aanbod van de lectuur spoort met de voorgeschreven auteurs, literaire genres en aspecten uit de leerplannen. Zeer positief scoort de start van authentieke lectuur in het eerste leerjaar van de tweede graad met Phaedruss en een voorafname van Caesar. In de derde graad is de spreiding van de verschillende leerplanaspecten ietwat onevenwichtig. In het eerste leerjaar komt het epische aspect zeer breed en met een ruime hoeveelheid tekst aanbod en dit ten koste van een minder gevarieerd en uitgebreid aanbod lyrische teksten. In het tweede leerjaar verwerken de leerlingen het juridische aspect in een opdracht voor de onderzoekscompetentie. De hoeveelheid lectuur van juridische teksten blijft hierdoor te beperkt. De leraren hebben het lecturaanbod herwerkt tot dynamisch les- en werkmateriaal voor de leerlingen met aandacht voor alle aspecten van het lezen, onder meer tekstopbouw, vertaling en tekstbegrip, grammaticale analyse en lektuurmethode. De vakgroep heeft een systematische lektuurmethode uitgewerkt, vertrekkend vanuit een lineaire lektuur en gebaseerd op de valentiegrammatica. De leraren hanteren de methodiek systematisch en gelijkgericht en leren deze ook als leerinhoud aan de leerlingen aan. Dat resulteert in een dynamisch leesproces waarbij de leerlingen via tekstmarkeringen en het afbakenen van woordgroepen aan het lezen deelnemen. Tijdens zelfstandige lektuur maken de leerlingen geregeld gebruik van een (digitaal) woordenboek. De deelname aan de klassikale en individuele wedstrijden van de olympiade Latijn en Euroclassica vormt voor de leerlingen een aanvulling in het lektuuronderwijs.

De gelezen teksten krijgen een kwaliteitsvol kader met onder meer inleidingen over het literaire genre, de auteur en zijn werk en de historische periode. De tekstbesprekingen zijn geïntegreerd in het leesmateriaal of sluiten daarbij aan. Hierbij komen alle aspecten van het lectuuronderwijs aan bod, zoals tekstbegrip, -interpretatie en -structuur en stilistiek. Er is aandacht voor de receptie van het lectuuraanbod in muziek en beeldende kunsten en voor actualisering. De leerlingen lezen ook hedendaagse besprekingen en literatuur geïnspireerd door de oudheid. Samen met een aantal intra- en extramurale activiteiten garanderen deze vaststellingen een rijke culturele vorming voor de leerlingen.

De realisatie van de cesaurodoelen, specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen over de onderzoekscompetentie voldoet globaal, maar er ontbreken een aantal bijstellingen voor een verdere en gefaseerde ontwikkeling van de onderzoeksvaardigheden van de leerlingen. In beide graden werken de leerlingen in groep en hoofdzakelijk tijdens de lessen aan duidelijk afgebakende opdrachten, vaak met een Latijns tekstfragment als uitgangspunt. In de tweede graad is er aandacht voor een systematische opbouw, zowel in het proces als het product, en voor de mondelinge presentatie van het werk. Uit de schriftelijke neerslag van de opdrachten blijkt evenwel dat een systematische formulering van de onderzoeksvraag en van een besluit ontbreekt. In de derde graad gebeurt de verwerking, onder meer het verwoorden van de onderzoeksvraag en het opgeven van het werkmateriaal, nog zeer leraargestuurd. De leraren hebben weinig zicht op de opdrachten voor het realiseren van de onderzoekscompetentie en de bijhorende werkdruk voor de leerlingen in de andere polen van de studierichtingen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie weerspiegelt de lespraktijk. Er is nog een beperkt aantal toetsen over grammatica en vocabularium, meestal buiten tekstverband en gericht op kennis en reproductie. In de derde graad zijn die vooral gericht op de aandacht voor moeilijker herkenbare morfologische vormen. In de grotere repetitietoetsen is er een zeer degelijke integratie van taal in lectuur, met een gevarieerde en genuanceerde bevraging van grammatica, tekstbegrip en vertaling en cultuuraspecten. Ook het hanteren van de lectuurmethode vormt expliciet een onderdeel hiervan. Er zijn geregeld toetsen over leesvaardigheid die volledig aansluiten bij de lesmethodiek en de evaluatie van de gelezen teksten.

In de tweede graad bestaan de examens uit een beperkt gedeelte over grammaticale kennis, maar het aandeel van de geïntegreerde vraagstelling zoals in de toetsen heeft het overwicht. Ook het examen over leesvaardigheid volgt dezelfde methodiek. In de derde graad is de vraagstelling iets traditioneler, maar ze is voldoende gevarieerd en genuanceerd en evenzeer gericht op de verschillende aspecten van het lezen, op het toepassen van de lectuurmethode en op leesvaardigheid.

De grote toetsen en examens zijn verzorgd opgesteld en vermelden een puntenverdeling. Via een korte bevraging evalueren de leerlingen hun leerproces en het verwachte resultaat. In de tweede graad passen de leraren bij de correctie via kleurencodes een systematische foutenanalyse toe die de leerlingen wijst op het type van hun fouten.

Voor de evaluatie van groepsopdrachten, ook deze in het kader van de onderzoekscompetentie, is er een gemeenschappelijk cijfer voor de schriftelijke neerslag. De evaluatie van de deelname aan het proces gebeurt via peerevaluatie en leidt tot een beperkte differentiatie in het eindcijfer. De resultaten maken deel uit van de cijfers dagelijks werk. Er zijn evenwel geen afspraken op schoolniveau over het gewicht ervan.

De vakgroep heeft globaal afspraken gemaakt voor de gewichten van de verschillende leerplancomponenten in de evaluatie van het dagelijks werk. Voor de examens is dat gebeurd voor het zesjarige curriculum, met een groeiend gewicht voor lectuur en leesvaardigheid.

De leerlingresultaten zijn uiteenlopend, maar voldoen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

In alle lesgroepen heerst een actief en dynamisch les- en leerklimaat met variatie in de werkvormen en een goede interactie tussen leraren en leerlingen. Preventief zijn er afspraken voor het vak, studietips en leerstofoverzichten. Het lesmateriaal biedt de leerlingen een duidelijk kader voor het verwerken en studeren. De leerlingen weten voldoende wat ze moeten kennen en kunnen voor hun toetsen, taken en examens. Voor een aantal opdrachten streven de leraren via een klassikale aanpak, groepsopdrachten en individuele taken naar een groei in de verzelfstandiging van het leer- en werkproces.

Curatief hebben de leerlingen tijdens de lessen voldoende gelegenheid om vragen te stellen. Leerlingen die les- en oefenmateriaal op het elektronische platform plaatsen, krijgen daarop individuele feedback. Er zijn geen structurele inhaallessen voor Latijn, maar de leraren zijn voldoende bereid en beschikbaar voor extra uitleg.

Voor in de derde graad vinden de lessen hoofdzakelijk via de computer plaats. De leerlingen hebben toegang tot het lesmateriaal van het leerboek en de documenten van de leraar. Een aantal leerlingen dat evenwel verkiest om manueel notities te nemen, krijgt hiervoor ook de mogelijkheid.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

In alle leslokalen zijn een computer, een beamer en een projectiemogelijkheid voorhanden, die intensief worden benut. Heel wat lessen vinden plaats in een computerlokaal. Er is een groeiend gebruik van het elektronische platform voor het posten van lesmateriaal en het uitwisselen van taken en opdrachten.

Alle leermiddelen zijn beschikbaar.

Deskundigheidsbevordering Over de drie graden heen is er een zeer collegiale, dynamische en professionele samenwerking die leidt tot een voortdurende uitwisseling, bijsturing en actualisering van het les- en evaluatiemateriaal. De vakgroep heeft hiervoor ook een beroep gedaan op de ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst.

*Overleg
Vorming*

Persoonlijke studie en lectuur en het geregeld volgen van nascholingsessies staan borg voor een degelijke interne en externe professionalisering.

4.1.1.5 Engels en Frans in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplannen D/2014/7841/003 en D/2014/8741/005)

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen van de basisvorming, de specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen voor beide talen in voldoende mate. Het aanbod aan leerplandoelstellingen voldoet en de evaluatie peilt naar het hogere beheersingsniveau dat de pool Moderne talen beoogt. De meerderheid van de leerlingen behaalt voldoende resultaten. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod Het onderzoek van de vakken Engels en Frans is gericht op de basisvorming en het specifieke gedeelte van de pool Moderne talen.

*Volledigheid
Evenwicht*

*Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen van de basisvorming in voldoende mate. De nadruk van het onderwijs ligt op de vijf taalvaardigheden, die de leerlingen intensief oefenen, zowel in de lessen als bij zelfstandige opdrachten. De kennis komt in het algemeen voldoende geïntegreerd aan bod in de vaardigheden. Het consequent gebruik van de doeltaal door de leraren tijdens de lessen ondersteunt de taalvaardigheidsverwerving.

Het leerstofaanbod integreert de vier vaardigheidsvelden op een verwerkingsniveau dat aansluit bij de eindtermen van de basisvorming. De keuze van lees- en luisterteksten is voldoende evenwichtig en is afgestemd op de tekstsoorten opgelegd door de leerplannen.

Het aanbod aan doelstellingen voor de receptieve vaardigheden is volledig. De leerlingen oefenen de beide vaardigheden genoeg, hoewel de leesvaardigheidstraining intensiever is dan de luistervaardigheidstraining. De luister- en leesteksten zijn van een goed niveau en bestrijken alle tekstsoorten. Het verwerkingsniveau van de opdrachten sluit aan bij de vereisten van de leerplannen. De leerlingen lezen zelfstandig een aantal artistiek-literaire teksten (romans) en zakelijke of wetenschappelijke artikels en maken daarbij uitdagende, soms creatieve verwerkingsopdrachten. Luister- en leesstrategieën zitten doorgaans verwerkt in de vraagstelling bij teksten.

De training van schrijfvaardigheid is structureel ingebed in het onderwijs- en leerproces. Schrijfvaardigheid komt vooral via de evaluatie aan bod, maar de leerlingen krijgen weinig kansen om dit systematisch in klasgroep in te oefenen. De criteria zijn te algemeen geformuleerd en niet gericht op het schrijfproces. Leerlingen moeten hun teksten na correctie door de leraar wel herschrijven, maar de nadruk ligt hier eenzijdig op lexicale en grammaticale correctheid. Bij de trainingen in spreek- en gespreksvaardigheid is er een goed evenwicht via de groeps- en klasdebatten.

Het vaardigheidsonderwijs integreert de taalkundige component. De woordenschatopbouw is voor de beide vakken hoofdzakelijk gericht op het gebruik ervan in relevante communicatieve taalsituaties. Het systematisch aanleren van grammatica gebeurt voldoende reflectief en functioneel. De leerlingen maken gebruik van schriftelijke modellen als hulpmiddelen zoals tekstvoorbeelden met bouwstenen, digitale briefmodellen, spreekplannen.

De leerlingen krijgen voldoende de kans om de vakattitudes te ontwikkelen tijdens de lessen en bij het maken van verwerkingsopdrachten. Ze reflecteren er regelmatig gericht en expliciet over. De vakgroep is bezig met het vastleggen van criteria voor deze vakattitudes.

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen met betrekking tot de specifieke eindtermen in voldoende mate. Het aanbod is gericht op de verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming en een verdieping van de reflectie op communicatie, taal en cultuur. Er zijn afspraken tussen de moderne talen, wat leidt tot een vakoverschrijdende, bewuste en doelgerichte aanpak. In beide talen is er voldoende aandacht voor de verschillende domeinen. Positief is dat de keuze van domeinspecifieke teksten zoveel mogelijk inspeelt op de interesse van de leerlingen.

De realisatie van de onderzoekscompetentie voldoet nipt. De leerlingen bereiken deze drie eindtermen in de pool Moderne talen als volledige competentie aan de hand van een groepsopdracht zowel voor Engels als voor Frans in het tweede leerjaar. De leraren hebben hierbij weinig zicht op de opdrachten voor het realiseren van de onderzoekscompetentie en de bijhorende werkdruk voor de leerlingen in de andere polen van de studierichtingen. Bij de onderzoeksopdracht is er aandacht voor een stappenplan, voor ondersteuning en voor het leerproces. Hierbij is het niet duidelijk in hoeverre elke individuele leerling de onderzoekscompetentie realiseert. De leerlingen krijgen een aantal kansen voor peer- en zelfevaluatie. De leerlingen moeten gericht informatie verzamelen, ordenen en bewerken, waarbij het vertrekpunt steeds een onderzoek is. De meeste groepjes van leerlingen slagen er onvoldoende in om de onderzoeksvraag af te bakenen. Vaak formuleren ze ook geen nulhypothese. De leerlingen realiseren eindterm 18 slechts gedeeltelijk omdat ze hun onderzoeksresultaten en conclusies niet confronteren met andere standpunten.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingresultaten voldoen en zijn gebaseerd op een frequente toetsing. De vakgroep heeft duidelijke afspraken gemaakt rond de puntenverhouding. Het resultaat spoort met de accenten in het leerplan en alle leraren passen dit even duidelijk toe. Functionele kennis en vaardigheden verhouden zich evenwichtig in de evaluatiepraktijk en zijn voldoende geïntegreerd. Enkel de evaluatie van de woordenschat gebeurt nog af en toe onvoldoende functioneel (leg uit... , gebruik in een zin zodat de betekenis duidelijk is ...) of via vertalingen.

De vakgroep streeft naar procesevaluatie, zoals de leerplannen dat vragen. Samen met de andere vakgroepen talen wijken de leraren af van de evaluatiepraktijk op schoolniveau in de verhouding dagelijks werk/examens (geen 20 / 80 %), de inhoud van de examens (procesevaluatie vaardigheden inbegrepen) en de berekening van het dagelijks werk (groeicijfer dat steeds het gemiddelde van alle resultaten weergeeft). Hierbij krijgt elke toets, taak of examen een gewicht afhankelijk van de opdracht. De examens wegen hierbij zeker niet door. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van het belang (en gewicht) van een toets of proef.

De evaluatie is over het algemeen transparant. De leraren beschikken over een gedetailleerd overzicht van de resultaten. Hieruit blijkt dat de verschillende leerplancomponenten evenwichtig aan bod komen. Het aantal evaluatiebeurten voldoet voor alle vaardigheden. De leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. Meestal krijgen ze leerstofoverzichten en duidelijke uitleg over de wijze waarop de toetsing verloopt. Op examens en toetsen staat de puntenverdeling bij de vragen. Voor de beoordeling van productieve vragen gebruikt de vakgroep scorewijzers met criteria. Er zijn nog geen sluitende afspraken over de leerjaren, graden, onderwijsvormen of talen heen. Dat geldt ook voor de vakgebonden attitudes.

Zelf- en peerevaluaties komen zeer frequent voor. Leraren maken hier gestructureerd gebruik van bij de bespreking van de trimestriële of semestriële stand van zaken.

Er zijn duidelijke afspraken tussen de moderne talen voor de evaluatie van de specifieke eindtermen. In beide talen is er voldoende ruimte voor in de evaluatie. De toetsing toont aan dat de leerlingen hun communicatieve vaardigheden en de reflectie op communicatie, taal en cultuur verbreed hebben. De evaluatie van de onderzoekscompetentie kan echter niet aantonen dat elke individuele leerling ze bereikt, vermits de procesevaluatie het individuele aandeel van elke leerling in de groepsopdracht onvoldoende duidelijk maakt.

De meerderheid van de leerlingen slaagt op jaarbasis. Uit de leerlingendocumenten en de lesobservaties blijkt een voldoende beheersingsniveau.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

Een aantal preventieve maatregelen ondersteunt het leerproces. De werksfeer tijdens de lessen is stimulerend voor de leerlingen. De leraren moedigen hen aan tot participatie. De lessen krijgen visuele en auditieve ondersteuning. Gevarieerde didactische werkvormen zoals het onderwijsleergesprek, duo- en groepswork bevorderen de interactie, zeker wanneer een communicatieve klasopstelling de klassieke indeling doorbreekt. Leraren en leerlingen maken duidelijke afspraken en er is aandacht voor het plannen via de leerstofoverzichten en de agenda. De leerlingen leren inzichtelijk leren. Ze krijgen ook mondeling studietips. Toetsen en taken geven aanleiding tot gerichte feedback door middel van klassikale of individuele bespreking. De leerlingen verbeteren meestal de fouten, wat leerkanalen oplevert. Een tweede, door de leerling herwerkte versie van een taak of toets komt geregeld voor. Soms bieden de leraren extra oefeningen aan voor wie achterop of vooruitloopt. De vakgroep heeft weinig afspraken gemaakt over het (begeleid) zelfstandig leren. Hiervoor bestaat ook geen verticale leerlijn.

De leraren nemen in het algemeen de verantwoordelijkheid op voor het bijwerken van leerlingen, wanneer hun resultaten zwak zijn. De vorderingen van de leerlingen naar aanleiding van remediëringsinitiatieven komen meestal in het leerlingvolgsysteem terecht via de leraren of via de klassenraden.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De leraren beschikken over enkele vaklokalen met voldoende didactische middelen. Een communicatieve opstelling is niet in alle vaklokalen mogelijk. De uitrusting van deze en van de gewone leslokalen ondersteunt de realisatie van de eindtermen. Elk leslokaal is uitgerust met een beamer, een geluidsinstallatie en een computer met internetaansluiting. De leraren gebruiken deze middelen voldoende tijdens de lessen.

Woordenboeken en naslagwerken zijn ter beschikking als de leraar ze meebrengt. Dat is niet altijd het geval, waardoor leerlingen meestal de leraar raadplegen en niet de attitude ontwikkelen om spontaan zelfstandig onderzoekwerk te doen. De computerlokalen zijn na reservatie ook beschikbaar voor de taallessen. De beschikbaarheid remt de mogelijkheden om optimaal te differentiëren en te remediëren soms af.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
Vorming*

Het overleg in de vakgroep draagt sterk bij tot het optimaliseren van de onderwijskwaliteit. De vakgroep is reflectief ingesteld en werkt systematisch en solidair aan kwaliteitsverbetering. Ze doet dit in overleg met de andere vakgroepen moderne talen op school. De recente bijstellingen betreffen vooral het aanbod en de evaluatiepraktijk. De leraren stellen hun toets- en lesmateriaal online ter beschikking en wisselen ideeën uit. Er is aandacht voor professionalisering. De vakgroep neemt regelmatig het initiatief om de pedagogische begeleiders uit te nodigen. De leraren multipliceren gevolgde nascholingen. De nieuwe leraren krijgen voldoende vakinhoudelijke ondersteuning van de vakgroep.

4.1.1.6 Specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichting Verzorging (leerplan D/2014/7841/033).

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn onvoldoende afgestemd op het geïntegreerd karakter van het leerplan. De leraren bieden de leerplandoelstellingen te weinig op het vereiste beheersings- en verwerkingsniveau aan. De evaluatie is niet evenwichtig en niet valide.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is onvoldoende uitgewerkt in functie van de te bereiken leerplandoelstellingen, waardoor ze onvoldoende valide is. De invulling ervan is samengesteld uit taken, toetsen en examens. Kennis en inzicht enerzijds en vaardigheden anderzijds worden overwegend los van elkaar geëvalueerd. Er is weinig transparantie over onderlinge verhoudingen en toegekende gewichten. Schriftelijke toetsen vormen een dominante evaluatiemethodiek en dat staat in contrast met de vele actieve werkwoorden in het leerplan (uitvoeren, aanwenden, handelen, organiseren, communiceren ...). De toets- en examenvragen zijn niet steeds betrouwbaar en valide en staan regelmatig los van enige context.

Duidelijke evaluatiecriteria en afspraken binnen de vakgroep ontbreken, waardoor de gelijkgerichtheid binnen de lespraktijk in het gedrang komt. De vraagstelling in de toetsen en examens is bijna uitsluitend gericht op reproductie van kennis en op het schriftelijk weergeven van vaardigheden en beantwoordt daardoor niet aan het juiste beheersingsniveau. Daarbij peilen de vragen vaak naar kennis van weinig relevante gegevens. Het tot driemaal toe herhalen van dezelfde vragen in toetsen en examens, samen met de veelheid aan vragen, is nefast voor een evenwichtige evaluatiepraktijk. De vakgroep heeft het rendement van de evaluatietijd ten op zicht van het verlies aan lestijd nog niet onderzocht..

Binnen de projectwerking is er een evolutie merkbaar naar meer geïntegreerd evalueren. Er is aandacht voor zelf- en peerevaluatie naast de proces- en productevaluatie door de leraren. De leraren bieden de leerlingen via gerichte remediëring voldoende kansen tot bijsturing. Toch moeten de leerlingen na het afronden van een project hun ervaringen en vaardigheden nogmaals schriftelijk weergeven in een toets en bij de examens.

Bij de evaluatie van de stages maken de leraren wel gebruik van degelijke evaluatiedocumenten in functie van competentiegericht evalueren. De leraren stimuleren de leerlingen structureel om zichzelf te evalueren. Dit gebeurt aan de hand van duidelijke beoordelingscriteria, die gerelateerd zijn aan de leerplandoelstellingen. Zodoende kunnen de leerlingen hun eigen leerproces bijsturen. Leerlingen en ouders krijgen een transparante kijk op de beoordeling en de evolutie van de leerling via duidelijke verslagen.

Leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties via de rapporten. Het aangegeven cijfer heeft slechts een beperkte informatiewaarde wat het bereiken van de competenties betreft, aangezien ze niet gebaseerd zijn op een valide evaluatie. De rapportcommentaren daarentegen bevatten veel informatie over de groei van de leerling en ook aanwijzingen over de te ondernemen remediëring en de effecten van de voorbije remediëring.

De geïntegreerde proef voldoet aan de verwachtingen. De bundel bevat duidelijke doelstellingen en evaluatiecriteria. Ook hier maken de leraren nog onvoldoende werk van vakoverschrijdende opdrachten. Een jury samengesteld uit vakleraars en externen geeft een beoordeling op proces- en productgerichte activiteiten. Leerlingen zijn consequent bij de evaluatie betrokken.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Bij de invoering van het huidige leerplan heeft de vakgroep een verdeling van de leerplandoelstellingen gemaakt over een aantal componenten, conform het bestaande aanbod bij het voorgaande leerplan en op basis van de deskundigheid van de collega's. De geest van het geïntegreerde leerplan is nog onvoldoende doorgedrongen tot op de klasvloer. De leraren splitsen de lessen nog al te vaak op in een theoretisch en een praktijkgericht gedeelte. Hierdoor is het aanbod niet steeds afgestemd op het juiste beheersingsniveau, maar veeleer gericht op het reproduceren van meer dan de nodige basiskennis. Het doel om de leerplandoelstellingen zodanig aan te bieden dat de leerlingen theorie en praktijk als een geheel ervaren gaat hierbij verloren. Ook de keuze om de component creatieve expressie als een apart vak aan te bieden, volgt de visie van het leerplan niet.

De doelstellingen rond 'kwaliteitsbewust handelen', 'communiceren', 'in team werken' en 'oriënteren op beroepen en voorbereiden op verder studeren of werken' krijgen - afhankelijk van de leerinhouden - aandacht binnen de verschillende componenten. De leerplandoelstellingen rond '(ped)agogisch handelen', 'gezondheid en welzijn' en 'indirecte zorg' komen in specifieke componenten aan bod. De vakgroep bewaakt de volledigheid van het aanbod en stuurt bij waar nodig.

Het aanbod is niet altijd evenwichtig. Zo nemen binnen de component 'pedagogisch handelen' de leerplandoelstellingen, die te maken hebben met het jonge kind, te veel tijd in beslag ten nadele van de leerplandoelstellingen die gericht zijn op de oudere zorgvrager. Binnen de component 'creatieve expressie' gaat er veel aandacht en lestijd naar het maken van materialen ter ondersteuning van activiteiten met de zorgvrager, waardoor de essentie van 'het begeleiden van activiteiten' in het gedrang komt. Over het algemeen besteden de leraren te veel lestijd aan het voorbereiden, maken en verbeteren van schriftelijke taken en toetsen, ten nadele van het vaardigheids- en ervaringsgericht onderwijs.

Naast de lespraktijk zetten de leraren in op een aantal vakoverschrijdende projecten. Deze zijn inhoudelijk goed en beantwoorden beter aan het geïntegreerde, toepassingsgerichte karakter van het leerplan en aan de te bereiken competenties van de verzorgende. Het betrekken van vakken uit de basisvorming geeft meestal een meerwaarde aan de projecten. De opdrachten en evaluatiecriteria daarentegen zijn impliciet gelinkt aan één van de componenten. In functie van het afstemmen van leerinhouden op elkaar en met het oog op 'totaalzorg', maken de leraren nog te weinig werk van een vakoverschrijdende formulering.

De vakgroep besteedt nog onvoldoende aandacht aan verticale leerlijnen onder meer in functie van herkenbare leerstrategieën, zelfsturend leren, zelfevaluatie en het in kaart brengen van een eigen (competentie)groei door de leerling.

De school kiest ervoor om zoveel mogelijk de leraren van het specifieke gedeelte in te zetten om de stages te begeleiden. Dit team, onder leiding van een coördinator, maakt werk van degelijke begeleiding en draagt hierdoor zorg voor het welzijn van alle betrokken partijen. De stages bieden de leerlingen voldoende kansen om de werkplek in al haar diversiteit te leren kennen. Ze staan garant voor het verder ontwikkelen van de nodige competenties. De leraren-stagebegeleiders begeleiden de leerlingen individueel en geven op regelmatige basis, naast de mondelinge feedback, ook waardevolle schriftelijke feedback. Ook hier is er nog heel wat ruimte om de opdrachten meer vakoverschrijdend te formuleren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school stelt voldoende materiaal en de nodige infrastructuur ter beschikking voor de realisatie van het specifieke gedeelte. De leraren besteden voldoende aandacht aan het inrichten van de lokalen tot een krachtige leeromgeving.

De ICT-infrastructuur in de leslokalen is beperkt. In de mate van het mogelijke maken de leraren gebruik van ICT om hun lessen te ondersteunen. Voor de doelstellingen rond 'het opzoeken en verwerken van informatie' kan men gebruik maken van een vooraf te reserveren computerlokaal.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het lerarenteam begeleidt en coacht de leerlingen met veel enthousiasme en zorg. Er is voornamelijk aandacht voor remediëring en individuele ondersteuning van de leerling. Van preventieve leerbegeleiding zijn er weinig sporen terug te vinden. De soms sturende aanpak van de lessen die vertrekt vanuit een theoretisch kader en het minimaal gebruik van activerende werkvormen en binnenklasdifferentiatie, beperken het geïntegreerd werken. Daarbij zijn er onvoldoende stimulansen voor het zelfsturend leervermogen van de leerlingen.

Het studiemateriaal bestaat een leer- en werkboek aangevuld met eigen cursusmateriaal en opdrachten. Voor het bereiken van sommige leerplandoelstellingen maakt de vakgroep gebruik van externe mogelijkheden zoals gastsprekers, de werkplek en het ontlenen van specifieke materialen.

De leraren hebben onvoldoende oog voor het talige aspect bij de leerlingen. Zo gaat er weinig aandacht naar schrijffouten bij de leerlingen. Het eigengemaakt lesmateriaal, de toetsen en de examens zijn niet altijd aangepast aan het talige niveau van de leerlingen, ze bevatten ook meerdere taalfouten. In het les-, toets- en examenmateriaal ontbreken de toepassingen van taalgericht vakonderwijs nog te vaak.

De begeleiding op stage en bij de geïntegreerde proef is van een degelijke kwaliteit. Hiervan getuigen de zorgvuldige opvolgingsdocumenten.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep overlegt op regelmatige basis. De vakgroepwerking verloopt overwegend per graad en per component. Daardoor gaat onvoldoende aandacht naar een horizontale en verticale leerlijn. Het geïntegreerde werken maakt nog te weinig deel uit van het overleg. De vakgroep moet werk maken van het structureel aanpakken van de evaluatiepraktijk, het uitwerken van leerlijnen en het vormgeven van het aanbod binnen een geïntegreerd kader.

4.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid
Doelgerichtheid

De visie en planning voldoen. De VOET-werking kadert binnen de algemene schoolvisie en het pedagogisch project, alsook binnen een traditie van brede vorming en van extra-curriculaire activiteiten. De school werkt voor de vakoverschrijdende vorming doelgericht met een kwaliteitsvolle format. Deze is het resultaat van heel wat overleg binnen een werkgroep, samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst en van een pedagogische studiedag. Het collectief werken met deze format levert een leerrijk totaalbeeld op van het vakoverschrijdend werk en etaleert ook welke contexten stevig of beperkter een invulling krijgen. Uit gesprekken en studie van documenten blijkt dat de school over een rijk en gevarieerd vakoverschrijdend aanbod beschikt en dit gekoppeld aan een mooie verkaveling over de onderwijsvormen, studierichtingen en leerjaren. De schoolleiding trekt voor het vakoverschrijdend werk de kaart van een organische groei. Dit betekent dat het collectief nastreven van de VOET meteen voor de leerlingen ook een kennismaking oplevert met tal van leerstijlen.

Ondersteuning

De school zorgt voor een degelijk draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren vrij adequaat te ondersteunen. Dit wordt aanzienlijk behartigd door de schoolleiding. Die stimuleert ook de leraren om de vernoemde format in te zetten als een instrument voor reflectie over het vakoverschrijdend werk. De werkgroep die zich in het bijzonder engageert voor het vakoverschrijdend werk op school, wil nog sterker inzetten op het informeren van de beginnende leraren. Daardoor bevat het tweejarig programma aanvangsbegeleiding een specifiek onderdeel inzake vakoverschrijdende werking.

Doeltreffendheid	De evaluatie is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijstellingen. Ook dit is het resultaat van het werken met een schooleigen format. De vak- en projectgroepen richten zich op de VOET die voor hen essentieel en aangewezen zijn. Uit nazicht van de aangeboden documenten blijkt dat er inmiddels een cultuur is waarbij men kritisch reflecteert over de link tussen de eindtermen van de contexten en de stam. De schoolleiding moedigt deze gezond kritische reflectie aan.
Ontwikkeling	De schoolleiding zet vooral in op interne deskundigheidsbevordering, waarbij men leert uit goede praktijkvoorbeelden van zowel projecten als vakkenonderwijs. Het luik evaluatie binnen de schooleigen format voor VOET vormt evenzeer een waardevol element binnen het steeds weer verder sleutelen aan het vakoverschrijdend werk op school. Uit gesprekken blijkt voorts dat binnen de werkgroep VOET tal van concrete ideeën leven om de vakoverschrijdende werking verder te stimuleren en te inspireren.
Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Ze komen aan bod binnen projecten en vakken van zowel de basisvorming als het specifiek gedeelte. De evaluatie heeft in een aantal gevallen tot interessante bijsturing geleid.
Socioculturele samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Het nastreven van deze context gebeurt vanuit een ruim aantal vakken en tal van projecten waarbij een aantal inspirerend is. De verkaveling over de graden en leerjaren is goed uitgewerkt. Ook een aantal initiatieven binnen de internationaliseringsprojecten dragen bij tot het nastreven van deze context. Uit een overzicht blijkt de sterk gevarieerde invulling en dit vanuit een ruim engagement van het schoolteam.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school onderzoekt op systematische wijze de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de gebouwen. Ze heeft daarvoor een globaal preventieplan en een jaaractieplan opgesteld die rekening houden met de risicoanalyses, de vaststellingen van de externe dienst en de controle- en keuringsverslagen van derden. Voor de personeelsleden is er een procedure om tekorten en gebreken te signaleren, maar niet iedereen doet dat even plichtsbewust. De preventieadviseur is bij het beleid betrokken en coördineert er nauwgezet de uitvoering van. Het comité preventie en bescherming op het werk is reglementair samengesteld en vergadert op regelmatige basis. De verslagen zijn voor alle betrokkenen raadpleegbaar.

Op het ogenblik van de doorlichting waren er al verschillende jaaractiepunten afgewerkt. Wat nog moet worden uitgevoerd, is in de planning opgenomen. Er zijn wel nog een aantal gebreken, meer bepaald in de ruimtes waar het beroepsvoorbereidend leerjaar praktijk voeding volgt (zie vakverslag).

Vanwege de degelijke organisatie van het beleid voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en de systematische aanpak van tekorten en gebreken, krijgt de school een gunstig advies voor deze erkenningsvoorwaarde. Voor het wegwerken van resterende gebreken vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respekteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respekteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respekteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De visie van de school op leerbegeleiding is ingebed in haar opvoedingsproject. Zorg en leerbegeleiding zijn voor de school sterk met elkaar verweven. De zorg voor en het welbevinden van iedere leerling is de basis voor het bieden van gelijke kansen op een kwaliteitsvolle opleiding en vorming. Leerbegeleiding is voor de school een participatief gebeuren dat vertrekt van het engagement van de leraren, de klassenraad, de directie en het CLB. Samen brachten ze preventieve en curatieve leerbegeleiding in kaart en geven zo invulling aan de eerste- en tweedelijnszorg en aan de verruiming van de basiszorg. De school betreft ook de ouders doelbewust bij de begeleiding van het leerproces, onder meer door het organiseren van een infosessie 'leren leren' en door de ouders te ondersteunen bij het begeleiden van hun kinderen.

Aansluitend bij de visie, zetten de leraren in op gedifferentieerde leerbegeleiding, op maat van iedere leerling. Differentiatie voor hoogbegaafde leerlingen maakt hier deel van uit. De leraren stimuleren de leerlingen om te reflecteren over welke leerhulp het best bij hen past.

Ondersteuning Op schoolniveau is de ondersteuning structureel georganiseerd met als centrale pijler de cel leerlingenbegeleiding, die maandelijks vergadert. Deze cel bestaat uit de directie, de leerlingbegeleiders en een CLB-medewerker. Waar nodig kan de school een beroep doen op externe experts.

Een werkgroep op schoolgemeenschapsniveau ondersteunt de doorstroming van de zorg bij de overgang van het basis- naar het secundair onderwijs. Een jaarlijks terugkomend ontmoetingsmoment tussen de leraren van het zesde leerjaar en de leraren van de eerste graad is één van hun realisaties. Ouders die dit wensen, komen na de inschrijving op gesprek. De school besteedt ook voldoende aandacht aan het in kaart brengen van de beginsituatie van de zij-instromers.

Het leerlingvolgsysteem geeft een overzicht weer van onder meer de leerbegeleiding die in de lagere school geboden werd, van een mogelijke zorgvraag van de ouders en van eventuele sticordi-maatregelen. In het eerste leerjaar van de eerste graad bespreekt de klassenraad van november welke leerbegeleiding ze echt als nodig ervaren.

Op de studierichting Sociaal Technische Vorming na, waar nog een uur 'leren leren' op het programma staat, verloopt de leerbegeleiding via een geïntegreerd aanbod. In de eerste graad zet de school in op het werken met OVUR-schema's (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren en reflecteren) en op de betrokkenheid van de ouders hierbij. Van de eerste tot en met de derde graad is er ruime ondersteuning om leerlingen voor te bereiden op toetsen en examens. Leerstrategieën en analyse van de resultaten via zelfreflectie staan hierbij centraal. Vakleraren nemen een groot aandeel van de leerbegeleiding op zich. Iedere vakleraar van de eerste graad zet twee doelen van de vakoverschrijdende eindtermen rond 'Leren leren' in de kijker en maakt van daaruit de transfer naar andere vakken, naar andere leraren en naar de ouders.

De school biedt ook buiten de lessen een uitgebreid ondersteunings- en remediërsaanbod aan, waaronder inhaallessen, remediëring door de leerkracht, middagstudie of werkwinkels voor de leerlingen. Op basis van (jaarlijks) geregistreerde noden krijgen leerlingen groepsessies rond bepaalde thema's aangeboden. De cel leerlingenbegeleiding blijft de zinvolheid hiervan evalueren en bewaakt het evenwicht tussen groepsgericht en individueel werken.

De school hanteert een leermiddelenbeleid dat voldoende is afgestemd op de noden rond leerbegeleiding.

Doeltreffendheid Op het vlak van analyse van de effecten van de leerbegeleiding gaat de school nog te weinig gestructureerd en systematisch aan het werk. Dit zowel op het niveau van de individuele leraar, van de vakgroep en van de cel leerlingenbegeleiding. Zij besteedt wel aandacht aan de resultaten van de leerbegeleiding in functie van welbevinden, studievoortgang, attestering en resultaten in het vervolgonderwijs en op de arbeidsmarkt.

Uit de vakkendoorlichting blijkt dat in de meeste vakken de leerbegeleiding van de leerlingen zowel preventief als curatief gebeurt. De leraren maken hierbij gebruik van actieve en afwisselende werkvormen. Ze hebben voldoende oog voor remediëring en voor het geven van feedback. Op basis van de beschikbare gegevens en in overleg passen de leraren en de leerlingbegeleiding de genomen maatregelen aan waar nodig.

Het talenbeleid van de school kwam tot stand na de vorige doorlichting en was tot een aantal schooljaren geleden nauw verbonden met de GOK-werking (gelijke onderwijskansen) en het GOK-thema taalvaardigheidsonderwijs. In de huidige GOK-cyclus (2014-2017) kreeg de school geen GOK-lestijden meer toegewezen. De school heeft het talenbeleid binnen de eigen werking verdergezet. Ze krijgt een goed zicht op de beginsituatie en de talige noden van de leerlingen door de taalscreening via een gestandaardiseerd instrument voor alle instromers in het eerste leerjaar van de eerste graad. Het schoolbeleid en de werkgroep talenbeleid hebben hun visie op het talenbeleid vertaald naar concrete doelen, afgestemd op de noden van de leerlingen. De school heeft tot nog toe een zeer beperkt aantal anderstalige leerlingen. Deze leerlingen krijgen via de leerbegeleiders een extra traject en individuele taalondersteuning.

De globale taalondersteuning voor alle leerlingen is geïntegreerd in de lessen Nederlands van de eerste graad. Het remediëringsmateriaal is gedifferentieerd en aangepast aan het taalniveau van de individuele leerling. De school beoogt de implementatie van het talenbeleid in elk vak en bij elke leraar, onder meer met aandacht voor en afspraken over vak- en instructietaal en de vraagstelling in de evaluatie. Voor de opvolging daarvan is er nog geen doelgerichte procedure en vertrouwt de school op deze afspraken. In toetsen en examens geven de leerlingen wel aan wanneer ze instructieopdrachten niet begrijpen. Voor heel wat vakken zijn de werkvormen, het lesmateriaal en de talige remediëring voldoende op alle leerlingen afgestemd en de leerlingen krijgen voldoende gelegenheid tot interactie en het verwerven van taalvaardigheid. De professionalisering gebeurt op het niveau van de scholengemeenschap en de school. De opvolging van de talige noden van mogelijk meer anderstalige leerlingen en ook de daaraan gekoppelde professionalisering van alle leraren is een aandachtspunt.

Ontwikkeling De school zet actief in op leerbegeleiding en staat open voor nieuwe ontwikkelingen. Ze zet hiervoor voldoende middelen in. Daarnaast biedt het elektronische platform de leraren heel wat informatie over de leerling in functie van de leerbegeleiding.

De school investeert in de verhoging van de kwaliteit van de leerbegeleiding. Pedagogische studiedagen om de interne deskundigheid te verhogen, staan op het programma voor het huidige schooljaar. Om te werken aan een nog krachtigere leeromgeving, besteedt de school ook aandacht aan nascholingen rond co-teaching, innoverend lesgeven en het aanbieden van contextueel onderwijs. Twee begeleiders van de cel leerlingenbegeleiding volgen het postgraduaat Leerzorg en geven hun leerervaringen door aan hun collega's.

Het nascholingsplan 2015-2018 toont heel wat positieve intenties om hier in de nabije toekomst nog sterker op in te zetten.

5.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft geen concrete visie op evalueren en ze formuleert er ook geen operationele doelstellingen voor. Ze wil vooral dat de leerlingen via de evaluatie een gepaste begeleiding en oriëntatie krijgen. Aandachtspunten hierbij zijn dat de evaluatie een betrouwbaar beeld moet geven van het leerproces van de leerling en van de realisatie van de leerplandoelstellingen.

Op basis van haar opvoedingsproject heeft de school gekozen voor de beoordeling van een aantal schoolattitudes, die zij fundamenteel vindt voor elke leerling. Per vak kunnen de leerlingen een quoterings voor respect en beleefdheid, medewerking en in orde en op tijd zijn.

De school streeft ernaar om de leerlingen zoveel mogelijk een zo gunstig of geschikt mogelijk attest toe te kennen. Daarvoor wil de school inzetten op remediëring en (her)oriëntering.

De school kiest in alle graden en onderwijsvormen formeel voor evaluatie via examens en dagelijks werk, met een verhouding van 60 / 40 in de eerste graad, overwegend 70/30 in de tweede graad tot meestal 80/20 in de derde graad. In de drie eerste leerjaren zijn er drie examens per schooljaar, daarna twee. Voor een aantal vakken is er een vorm van permanente of gespreide evaluatie. De visie op evaluatie biedt geen concrete motivering van de formele keuze voor examens en het gewicht ervan. De school laat vakgroepen toe om in overleg met het beleid en op basis van de leerplannen de inhoud van de examens te laten evolueren van toetsen naar taken en opdrachten. Meer dan de helft van de vakken werkt niet langer met het formele systeem van de examens en het gewicht ervan.

De school verwacht van de vakgroepen dat ze de transparantie en de validiteit van de evaluatie bewaken. Het beleid gaat ervan uit dat de evaluatie van de verschillende ontwikkelingsaspecten (basisvorming en specifiek gedeelte) correct verloopt.

Ondersteuning Er zijn criteria voor de beoordeling van de geïntegreerde proef en de stages. Binnen de studierichtingen zijn deze gelijkgericht en ligt de nadruk op de procesevaluatie.

De meeste vakgroepen passen de afspraken over de evaluatie van de vakgebonden attitudes toe en verwerken ze in de beoordeling van het vak. Waar nodig nemen de delibererende klassenraden de beoordeling ervan ook op in de beslissing rond attestering. De meeste vakken nemen de schoolattitudes op in de attituderubrieken van de rapporten, die los staan van de vakevaluatie.

Het beleid vindt het belangrijk dat leerlingen een vermogen tot zelfreflectie ontwikkelen en verwacht dat de leraren regelmatig zelf- en peerevaluatie in het leerproces verwerken. Het beleid stuurt de vakgroepen hierin aan en volgt hen op via de actieplannen en de verslagen. Verder ondersteunt het beleid de meeste vakgroepen weinig inhoudelijk bij de uitwerking van een valide evaluatiepraktijk, omdat ze niet van de eigenheid van alle vakken op de hoogte is. Een aantal vakgroepen heeft de evaluatie grondig aangepakt en bijgestuurd op basis van een grondige leerplanstudie. Het beleid en vaak ook de pedagogische begeleiding hebben hen hierin van nabij opgevolgd en ondersteund.

Leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen genieten bij het afleggen van toetsen en examens van sticordi-maatregelen.

Doeltreffendheid Omdat de school voor de evaluatiepraktijk weinig operationele doelstellingen formuleert, kan het beleid slechts beperkt de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk op het niveau van de vakgroepen nagaan. Het beleid heeft veel vertrouwen in de individuele leraren en legt de eindverantwoordelijkheid voor een transparante en valide evaluatie ook bij hen.

De puntenverdeling examens en dagelijks werk, met een verhouding van 60/40 in de eerste graad, 70/30 in de tweede graad tot 80/20 in de derde graad staat haaks op de procesevaluatie die de meeste leerplannen en de doelstellingen vervat in competenties en vaardigheden, vragen. Een aantal vakgroepen kiest ervoor om niet om af te wijken van deze afspraken op schoolniveau over de verdeling dagelijks werk/examen. Ze doen dit ook niet voor de evaluatie van vaardigheden of competenties, waarbij eenmalige prestaties doorwegen. Hier missen de leraren kansen voor de procesevaluatie waar de meeste leerplannen en de doelstellingen vervat in competenties en vaardigheden naar vragen.

Uit het erkenningsonderzoek van de vakken blijkt echter dat er in de praktijk aanzienlijke kwaliteitsverschillen bestaan tussen de vakgroepen. De evaluatie van de verschillende leerplancomponenten verloopt in een aantal vakken niet correct. Het leerplan is niet overal voldoende de basis van de evaluatie. De reflectie over en de aanpassing van de eigen onderwijspraktijk op basis van de evaluatiegegevens gebeurt nog onvoldoende in een aantal vakgroepen.

De school heeft ook niet de gewoonte om haar evaluatiebeleid systematisch met data op te volgen. Dat gebeurt voornamelijk op het niveau van de individuele leerling. Opvolging op leraar-, klas- of schoolniveau is er, veeleer informeel en discreet. Dat leidt ertoe dat de aanpak van frequent voorkomende problemen voor vakken bij individuele leraren of in bepaalde lesgroepen voornamelijk via individuele remediëringen op leerlingenniveau gebeurt. Het beleid neemt geen formele maatregelen om het rendement van de evaluatie te verhogen. De school volgt ook de effecten van haar adviezen, attestering of oriëntering nog niet met data op. Ze mist hier kansen om het belang van haar adviezen te versterken. Het opvolgen met data van de effecten van de studiebekrachtigingen is wel een prioriteit voor dit schooljaar.

De school heeft te weinig aandacht voor het afstemmen van de evaluatie op de mogelijkheden van de leerlingen (gedifferentieerde evaluatie). Ze differentieert waar nodig in de lespraktijk, maar de evaluatiepraktijk blijft voor iedereen gelijk (behalve voor de stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen).

De rapportering over de eindresultaten is conform de regelgeving. De notulen van delibererende klassenraad zijn volledig en de B- en C-attesten gemotiveerd. Ouders en leerlingen zijn niet verrast bij een B- of C-attest omdat ze tijdens het jaar voldoende gewaarschuwd zijn via de rapportcommentaren. De ouders kunnen bovendien van thuis uit de remediëringsinitiatieven opvolgen via de rapporten op het elektronische platform.

Ontwikkeling Op beleidsniveau ligt de focus van de evaluatiepraktijk vooral op de implementatie van de nieuwe leerplannen met de focus op competentiegerichtheid en de integratie van kennis, vaardigheden, en vakattitudes. Het resultaat is dat er op school een eenduidig begrippenkader rond attitudes en vaardigheden is, dat er een duidelijke link is tussen evalueren en remediëren en dat er heldere scheiding is tussen sanctioneren en evalueren.

De laatste schooljaren heeft een aantal vakgroepen ingezet op de ontwikkeling van hun evaluatiepraktijk. Ze hebben de professionaliseringsnoden voor het optimaliseren van de evaluatiepraktijk nog weinig in kaart gebracht. Het aantal gevolgde nascholingen over nieuwe en competentiegerichte evaluatievormen is de laatste jaren gestegen.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het directieteam bestaat uit de drie statutaire instellingshoofden en de adjunct-directeur van de bovenbouw. De directieleden hebben hun taken complementair verdeeld en zijn voor hun takenpakket het eerste aanspreekpunt. Een middenkader bestaande uit graadcoördinatoren, leerlingbegeleiders voor de eerste graad, studiebegeleiders voor de bovenbouw en begeleiders voor de socio-emotionele begeleiding staat hen in hun taken bij.

Het directieteam vergadert wekelijks formeel om elkaar op de hoogte te houden van relevante gebeurtenissen en genomen beslissingen en indien nodig om gezamenlijke beslissingen te nemen. Informeel is er ook dagelijks contact. Dankzij hun participatieve en democratische leiderschapsstijl zijn de directieleden heel bereikbaar en aanspreekbaar en kennen genomen maatregelen een breed draagvlak. Deze aanpak werkt motiverend en versterkt het beleidsvoerend vermogen van de school.

Visieontwikkeling De visie van de school op onderwijs en opvoeding is uitgewerkt in een geactualiseerd opvoedingsproject, dat op zijn beurt steunt op het algemeen opvoedingsproject voor de secundaire scholen van het schoolbestuur, de Zusters van het Heilig Hart van Maria van Berlaar. De school wil vanuit een eigentijdse christelijke inspiratie op een opbouwende en stimulerende manier aan alle leerlingen maximale leer- en groeikansen bieden om een eigen identiteit te ontwikkelen. Ze wil hen daarbij stap voor stap begeleiden tot volwassen zelfstandigheid en weerbare vrijheid. De vijf pijlers daarbij zijn: verantwoordelijkheid, kennis, respect, relatiebekwaamheid en hartelijkheid. Ook voor de A-stroom, de begeleiding van de startende leerkrachten, de zorg en leerlingbegeleiding en de vakgroepwerking heeft de school visieteksten uitgeschreven. Voor andere processen, zoals voor de evaluatiepraktijk is dat nog niet het geval, maar dat is vooral te wijten aan de prioriteiten die de school in haar schoolwerkplan stelt.

Besluitvorming De besluitvorming verloopt participatief en wordt duidelijk gecommuniceerd via verschillende kanalen. Formeel overleg vindt op geregelde tijdstippen plaats met het schoolbestuur, de scholengemeenschap, de decretale participatieorganen, de coördinatoren en de werkgroepen. De personeelsgebonden materies komen aan bod in het lokaal onderhandelingscomité. Dat de school het participatierecht van de leerlingen ernstig neemt, blijkt uit de actieve leerlingenraad die de steun krijgt van enkele leraren en waarvan een afvaardiging in de schoolraad zetelt.

Kwaliteitszorg De school onderzoekt en bewaakt op systematische wijze haar eigen kwaliteit zoals het Kwaliteitsdecreet oplegt. Ze doet dat aan de hand van het 'Toekomstplan 2015-2018', het schoolwerkplan van de school, dat de beleidskeuzes voor vier schooljaren omvat. Het kwam tot stand na een ruime dialoog met het voltallige schoolteam, leerlingen, ouders en externen.

De gemaakte keuzes zijn gericht op het voortzetten of versterken van wat goed functioneert en te vernieuwen of verbeteren wat nodig is. De school heeft daarvoor zes strategische doelen geformuleerd: blijvend aandacht hebben voor innovaties in het onderwijs van de 21e eeuw, het voeren van een krachtige interne en externe communicatie, het versterken van de betrokkenheid van de school met de buitenwereld, het implementeren van een vooruitstrevend technologiebeleid, het optimaliseren van het studietoelaanbod en de evolutie tot katholieke dialoogschool. Deze doelen zijn in het schoolwerkplan in verschillende operationele doelen vertaald en in concrete acties omgezet. Een aparte werkgroep (regiegroep), bestaande uit de directie, leraren, coördinatoren, leerlingbegeleiders en ondersteunend personeel, heeft de opdracht om het schoolwerkplan aan te sturen, de voortgang ervan regelmatig te evalueren. Deze evaluatie gebeurt tweemaal per schooljaar, na het eerste trimester en na het einde van het schooljaar. De doorlichting heeft alvast aangetoond dat de leerbegeleiding en de vakgroepwerking, die beide impliciet in het eerste strategische doel van het Toekomstplan vervat zitten, sterke punten zijn van de school. De evaluatiepraktijk daarentegen, die niet in het Toekomstplan opgenomen is, vertoont nog een aantal gebreken.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de vakinhoudelijke doelstellingen biologie, chemie en fysica en de gemeenschappelijke doelstellingen onderzoekend leren en leren onderzoeken in de tweede en derde graad van de pool Wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor Frans en Engels in de pool Moderne talen.
- De leerplanrealisatie voor Engels in de tweede en derde graad van de studierichting Sociale en technische wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor Latijn in de tweede en derde graad van de pool Latijn.
- De planmatige aanpak van de vakoverschrijdende eindtermen.
- De organisatie van het beleid voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding.
- De vakgroepwerking.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het participatieve leiderschap.
- De interne kwaliteitszorg.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de onderzoekscompetentie in een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk op schoolniveau en in een aantal vakken.
- De verhouding tussen de evaluatietijd en de onderwijstijd in een aantal vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De structurele opvolging voor een aantal processen.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor muzikale opvoeding in A- en B-stroom van de eerste graad en in de studierichting Verzorging-voeding van de tweede graad bso.
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte van de studierichting Verzorging derde graad.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	muzikale opvoeding	
Graad 1 Moderne wetenschappen	muzikale opvoeding	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding		muzikale opvoeding
Graad 3 BSO Verzorging		huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **07-10-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Walter VAN DEN BRANDT de inspecteur-verslaggever	Jan VAN CRAEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	

**Bezwaar tegen de beslissing 'VOLDOET NIET' voor het specifiek gedeelte in
bsc derde graad Verzorging**

Heilig Hart van Maria Berlaar vindt de eindbeoordeling 'voldoet niet' een te zware en te strenge conclusie van de doorlichting van het specifiek gedeelte in de derde graad bso Verzorging. We betwisten niet dat er werkpunten zijn die beter kunnen en die moeten worden aangepakt, maar we vinden dat deze werkpunten in de globaliteit van de studierichting Verzorging onvoldoende zwaar doorwegen om een 'voldoet niet' te rechtvaardigen.

In het doorlichtingsverslag wordt de focus zeer sterk gelegd op het gedeelte evaluatiepraktijk, wat ook blijkt uit het feit dat dit onderdeel, in tegenstelling tot wat de gangbare praktijk is, als eerste punt wordt behandeld. In de eerste twee alinea's wordt opgesomd welke tekortkomingen er op het vlak van evaluatiepraktijk zouden zijn. Zo lezen we onder andere: "Kennis en inzicht enerzijds en vaardigheden anderzijds worden overwegend los van elkaar geëvalueerd. (...) Schriftelijke toetsen vormen een dominante evaluatiemethodiek (...). De toets- en examenvragen zijn niet steeds betrouwbaar en valide en staan regelmatig los van enige context. (...) De vraagstelling in de toetsen en examens is bijna uitsluitend gericht op reproductie van kennis en op het schriftelijk weergeven van vaardigheden (...). Daarbij peilen de vragen vaak naar kennis van weinig relevante gegevens."

Volgens ons beschrijven de gebruikte termen 'overwegend', 'dominant', 'regelmatig', 'bijna uitsluitend' en 'vaak' niet correct de werkelijke situatie en zijn ze veel te ongenueanceerd. We zijn ons ervan bewust dat niet alle evaluaties perfect zijn en dat er op bepaalde punten bijsturingen mogelijk en nodig zijn. Deze vaststelling sluit echter allerminst uit dat voldoende op een valide manier kan aangetoond worden dat de leerlingen alle leerplandoelstellingen bereiken. De kwaliteit van de leerlingen die afstuderen is aantoonbaar hoog, wat onder andere ook blijkt uit de resultaten op stage en de lovende commentaren van de stageplaatsen en het werkveld. We betwisten niet dat opmerkingen kunnen gegeven worden op de weg die naar deze kwalitatief hoogstaande output leidt. We kunnen er echter niet mee akkoord gaan dat deze opmerkingen leiden tot een 'voldoet niet'. De manier waarop de weg wordt afgelegd naar het bereiken van de leerplandoelstellingen en de wijze waarop ze worden geëvalueerd zijn vrij, uiteraard voor zover de evaluatie valide en transparant is. Volgens ons is aan deze voorwaarden in voldoende mate voldaan om een 'voldoet' te rechtvaardigen. Finaal staat het beoordelen van de realisatie van de leerplandoelstellingen centraal en we menen afdoende te kunnen aantonen dat deze doelstellingen effectief bereikt worden.

Het verslag vermeldt ook dat het onderwijsaanbod onvoldoende afgestemd is op het geïntegreerd karakter van het leerplan. Nergens vermeldt het leerplan dat de doelstellingen geïntegreerd moeten worden aangeboden tijdens het leerproces. Het is ook logisch dat bepaalde onderdelen apart worden aangeleerd om uiteindelijk te komen tot het beheersen van een bepaalde competentie. We zijn van mening dat dit ook op een voldoende manier wordt geëvalueerd.

In het onderdeel 'deskundigheidsbevordering' wordt vermeld dat de vakgroepwerking overwegend per graad en per component verloopt. Het klopt dat de vakvergaderingen per graad verlopen, hoewel er uiteraard ook verticaal overleg is over de graden heen. Het klopt echter niet dat de vakgroepwerking per component verloopt. Dit is feitelijk onjuist en kan worden aangetoond door vakverslagen. Alle vakvergaderingen verlopen steeds in aanwezigheid van alle leerkrachten die betrokken zijn bij het specifiek gedeelte.

Ondanks de opmerkingen die hierboven gegeven werden op het doorlichtingsverslag, zal de vakgroep zoals ze dat gewend is met veel toewijding en ernst aan de slag gaan om waar nodig voor bijsturing te zorgen, zodat ook in de toekomst, net zoals dat op dit moment het geval is, nog steeds verzorgenden van hoog niveau kunnen worden afgeleverd.